

Rogaland fylkeskommune

Stavanger, 17.02.2023

Dette brevet sendes på vegne av Rogaland KFUK-KFUM speidere, Norges Speiderforbund Vesterlen krets, Haugesund turistforening, Stavanger turistforening, Naturvernforbundet i Rogaland, NJFF Rogaland, Norsk Botanisk Forening Rogalandsavd. og Ryfylke friluftsråd

Regionalplan for klimaomstilling

Høringsuttalelse til planprogram

Forum for natur og friluftsliv i Rogaland (FNF) viser til høring av Rogaland fylkeskommune sitt planprogram for klimaomstilling. FNF er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivsorganisasjoner på regionalt nivå. Vi representerer brede allmenne interesser.

Medvirkning

FNF har deltatt på arbeidsverksted og fulgt planprosessen høsten 2022. Vi takker for anledningen og håper at det gode samarbeidet kan fortsette. Vi mener og tror at Rogaland fylkeskommune er tjent med å få innspill fra natur- og friluftslivsorganisasjonene i saker som omhandler klima.

Avgrensning

Regionalplanen skal avgrenses slik at det ikke blir en energiplan eller en naturmangfoldplan. Det er for så vidt en grei avgrensning, men samtidig er noe av regionalplaners natur å se skjeringsfelt og de glidende overganger. FNF mener det er ekstra viktig i den omstillingstiden vi befinner oss i nå.

FNF mener det er en hensiktsmessig avgrensning at planarbeidet avgrenses til 1: Utslipp av klimagasser og 2: Klimarisiko. Å imøtekomme klimakrisen kan virke overveldende. Ved å bryte planarbeidet ned i mindre deler gjør man det mulig å ta tak i problemstillinger bit for bit.

Deltema

Det er foreslått seks deltema for planen. FNF har kommentarer til fire av dem.

Bærekraftig bruk av natur og arealer

Vi mener det er problematisk at man ordlegger seg for å bruke naturen. FN's naturpanel og klimapanel er enige om at arealendringer bare vil akselerere konsekvensene av klimaendringene. Derfor bør vi **ikke bruke** mer natur, tvert om, vi bør ivareta og verne mer natur. Sammen med reduksjon av klimagassutslipp vil dette være avgjørende for å håndtere klimakrisen og naturkrisen. FNF mener også at regionalplanen må gi noen føringer for hvordan arealnøytralitet kan praktiseres i kommunene og hvordan arealregnskap kan formidles på en måte som gjør det enkelt for folk i gata å se hvilke arealer/verdier som bygges ned i sin kommune.

I planprogrammet vises det til at nedbygging av natur i Norge fører med seg store klimagassutslipp. FNF ønsker at fylkeskommunen bruker regionalplanen for klimaomstilling til å si hva som er utfordringsbilde i Rogaland. Man bør spesielt vise til mulig utslipp av klimagasser ved nedbygging av arealreservene i kommuneplanene.

Smart energibruk og energiomlegging

Natur- og friluftslivsorganisasjonene er bekymret for storstilt utbygging av strømmettet, vind-, og vannkraftverk. Vi mener det bør rettes et enda større fokus mot energiøkonomiske løsninger for både næringsliv, offentlige anlegg og private husholdninger. Ved omlegging til ny industri og elektrifisering av transportsektoren ser vi at etterspørres stor kapasitet i strømmettet. Samtidig finnes det få lavterskel-insentiver for effektivisering hos de eksisterende forbrukerne. Vi tror det vil stryke regionalplanen hvis man kommer med konkrete forslag til hvordan fylkeskommunen og kommunene kan løse dette sammen. FNF ønsker også å slå et slag for grunnvarme som varmekilde til større bygg. Her vil vi at fylkeskommunen viser til potensialet for utbygging i Rogaland. Til slutt mener vi at Rogaland fylkeskommune har et ansvar for å energieffektivisere sin egen virksomhet. Som regional samfunnsutvikler skal fylkeskommunen vise vei og inspirere.

Sirkulær økonomi

Under deltema sirkulær økonomi legger fylkeskommunen opp til å:

Lage en oversikt over tiltak og virkemidler som kommuner og fylkeskommunen kan bruke for å bidra til en mer sirkulær økonomi. Det kan være blant annet gjennom tiltak i egen drift, kravstilling i anbud eller mer klima- og naturvennlig arealplanlegging.

FNF mener dette punktet kan brytes opp og konkretiseres ytterligere. Vi oppfordrer fylkeskommunen til å lage retningslinjer som gjør det enkelt for kommunene å implementere sirkulær økonomi inn i sin drift og sitt planverk. Her bør det også være rom for å lage en regional veileder slik at kommunene har et konkret verktøy de kan nytte i sin virksomhet.

Klimarisiko

Omstillingsrisiko blir tatt opp som tema under overskriften klimarisiko. Her blir det vist til den økonomiske risikoen næringslivet må forvente i møte med klimautfordringene og klimapolitikken som blir ført. FNF ønsker å nyansere bildet litt. Omstillingsrisiko innebærer risikoen for at samfunnet kan ta dårlige valg som følge av hastverk. Klimapolitikken og næringslivets løsninger kan eksempelvis føre til at man bygger ned karbonrike arealer og dermed slipper ut klimagasser i stedet for å redusere. I disse tilfellene blir de karbonrike arealene borte for godt. Eller at man bygger ned blågrønne strukturer slik at naturen blir dårligere rustet til å håndtere ekstremvær. Denne omstillingsrisikoen, at samfunnet vil begå valg som slår dårlig ut, må regionalplanen ta for seg.

Prioritert kunnskapsinnhenting - Klima- og naturvennlig arealplanlegging

FNF ønsker å løfte frem ett moment fra dette avsnittet. Kartfesting av karbonrike areal og kartfesting av arealer som egner seg for restaurering er svært viktig i klimaomstillingsperspektiv! Vi applauderer initiativet. Dette er svært viktig. Samtidig ønsker vi også å påpeke at selv om restaurering er viktig er det enda viktigere å unngå å bygge ned natur. Vi oppfordrer derfor fylkeskommunen til å kartfeste sårbar restnatur på Jæren. Her finner vi et stort antall rødlistede arter under sterkt press fra landbruk og nedbygging. Det er derfor viktig å være kjent med hvor restnaturen er og hvilken verdi den har.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Rogaland

Endre Hovland
Koordinator
FNF Rogaland

Kopi:

Statsforvalteren i Rogaland